

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 DEP
0032 OSLO

Deres ref.:

Vår ref. (saksnr.):
22/144 - 63

Saksbeh.:
Aida Kreso, 920 49 506

Dato:
13.12.2022

Høringsinnspill revidert rammeplan for norsk og samisk barnehagelærerutdanning - rådet for flerkulturelle minoriteter i Oslo kommune

Rådet for flerkulturelle minoriteter er et rådgivende organ for byrådet og bystyret i Oslo kommune i saker som angår innbyggere med flerkulturell minoritetsbakgrunn. Rådet har rett til å uttale seg i alle saker som angår flerkulturelle minoriteter, inkludert saker om Norges nasjonale minoriteter og urfolk. Rådets medlemmer skal bidra med erfaringer og kunnskap knyttet til mangfold og Oslo som flerkulturell by.

Uttalelsene skal følge saksdokumentene til det organet som avgjør saken endelig. Rådet ønsker å legge frem sitt syn på ovennevnte høring, og hvordan det ser ut for innbyggere rådet representerer.

Rådet har behandlet saken i rådsmøtet den 24.mars 2022 og avgir følgende uttalelse:

Generelle betraktninger

Rådet er positiv til revidering av rammeplanen og til arbeidet som er gjort med å innhente innspill og råd fra de ansvarlige utdanningsinstitusjonene. Det er også meget positivt at rammeplangruppen ble utvidet med en samisk representant.

Rammeplanen skal bidra til alle barn får et barnehagetilbud av høy kvalitet gjennom utdanning av kompetente og godt kvalifiserte barnehagelærere. Rådet er opptatt av at rammeplanen tar innover seg og legger til rette for at barnehagelærerstudenter og ansatte med ansvar for undervisning speiler landets befolkning i større grad - også barnebefolkningen. I enkelte bydeler i Oslo er det i dag godt over halvparten av alle barn i barnehager som har et annet morsmål enn norsk, og hvor foreldrene ikke er født i Norge.

En styrking av den samiske barnehagelærerutdanningen

Norge har, med bakgrunn i urfolkets særskilte rettigheter, en særlig forpliktelse til å ivareta samiske barns og foreldres interesser, jf. ILO – konvensjon nr.169 om urbefolkninger. I sluttrapporten har rammeplangruppen lagt opp til en betydelig styrking av den samiske barnehagelærerutdanningen. Rådet har markert seg at arbeidsgruppen, etter egen henvendelse til direktoratet, ble utvidet med en fast samisk medlem. Slikt forslaget fremstår nå har den samiske

barnehagelærerutdanningen blitt løftet opp til et likeverdig tilbud som fremmer samiske verdier og barneoppdragelse. Dette er svært positiv utvikling.

Rådet har fått tilbakemeldinger om stort behov for flere samiske barnehagelærere i Oslo. Derfor er det viktig at forslaget også tar innover at det bor mange samer andre steder enn i de typiske samiske områdene i nord.

Rådet minner om at svært mange samer bor i urbane strøk, spesielt i Oslo. [Forskning fra Oslomet](#) om urbanisering av urfolk peker på at *samisk tilflytting til byene økte på 90-tallet, samtidig som det ble mer akseptert å være åpen same i byene, så mange av de tilflyttende samene holdt nå på sin identitet, samtidig som en del etterkommere av tidligere fornorska samer i byen fikk styrka sin samiske identitet.* Denne samfunnsutviklingen bør utdanningsinstitusjonene følge med på. Rådet mener derfor at tilbud om samisk språk i barnehageutdanningen bør utvides, og at tilbudet bør etableres der behovet for samiske barnehagelærere er størst.

I Oslo finnes det også en samisk barnehage som er det eneste pedagogiske tilbudet til barn 0-6 år på samisk. I 2021 foreslo kommunen å inndra stillingen til den samiske barnehagelæreren og i realiteten legge ned den samiske barnehagen. Etter store protester fra foresatte, det samiske miljøet i Oslo og fra rådet for flerkulturelle minoriteter ble det kommunale forslaget trukket.

Revidering av rammeplanens § 1

Rammeplangruppa foreslår å erstatte punktet i §1 i forskriften om vektlegging av økt mangfold, økt andel barn under tre år, flere barn med særskilte behov og flere flerspråklige barn med at utdanningen skal vektlegge en helhetlig pedagogisk tilnærming til lek, omsorg, læring og danning.

Rådet stiller spørsmål ved dette forslaget og er kritisk til at barn med særskilte behov og utfordringer er foreslått tatt ut av et paragraf som beskriver rammeplanens virkeområde og formål. Rådet mener at en så stor generalisering av barnas behov slikt det er foreslått i §1 ikke er til barnas beste. Rammeplanen skal ta hensyn til dokumenterte samfunnsutfordringer i barnepopulasjonen. Rammeplanen bør for eksempel i større grad inkludere og omtale levekårsutfordringer som har stor innvirkning på barn. Rådet savner også fokus på barn i de fem nasjonale minoriteter og kunnskap om kulturelle forhold og barneoppdragelse. Det ligger en forventning i samfunnet at fremtidige barnehagelærere skal ha kunnskap om og verktøy til å identifisere barn som trenger en ekstra hånd.

Forslaget legger opp til stor valgfrihet og fleksibilitet i utdanningsinstitusjoner. Dette er i utgangspunktet et tillitserklæring til institusjonene. Imidlertid kan en slik frislipp føre til at institusjonene velger bort tema som mangfold og funksjonsnedsettelse fordi det krever spesialkunnskap og ressurser som kanskje ikke finnes.

For mye fleksibilitet kan også føre til tap av allerede opparbeidet kompetanse i institusjoner.

Avslutningsvis mener rådet at det er uheldig med stadige endringer i planene og kravene til barnehagelærere. Institusjonene skal få lov til å bli gode på et område, før de går over til neste.

Rådet ser fram til å følge saken videre.

For overordna innspill, for momenter se avgitte høringer på rådets hjemmeside <https://www.oslo.kommune.no/politikk/sentrale-rad/radet-for-flerkulturelle-minoriteter/>

Begrepsbruk

Minoritetsbakgrunn og/eller flerkulturelle defineres som personer som har innvandret til Norge, norskfødte med en eller to innvandrerforeldre, samt personer som tilhører nasjonale minoriteter og urfolk.

Mangfold defineres som samhandlingen mellom individer. Etnisitet, flerkulturalitet, funksjonsnedsettelse, majoritet, minoritet, by/lands bakgrunn og seksuell legning, er alle markører som sier noe om ens opplevelse av tilhørighet. Møtet mellom individer med flere identitetsmarkører er mangfold.

På vegne av rådet for flerkulturelle minoriteter,

Med vennlig hilsen

Nosizwe Lisa Baqwa

rådsleder

Vedlegg